

NYSSE

VUOSIKERTOMUS

Tampereen seudun joukkoliikenne **2020**

VR Rautatie

Nyssen vuosi 2020

Keskeisiä tapahtumia

- *Nyssen ja VR:n lippuyhteistyön myötä Nyssen kausiliput otettiin käyttöön kaikissa Nysse-alueen lähi- ja kaukojunissa 3.2.2020.*
- *Korona kuritti myös Nysse-liikennettä - matkustajamäärät putosivat 34 % edellisvuodesta. Matkustajamääriä seurattiin tarkasti: toisaalta liikennettä karsittiin, toisaalta myös lisättiin liikennettä ruuhkautuville vuoroille.*
- *Markkinoinnin painopiste vaihtui matkustajamäärän kasvattamisesta terveysturvallisuuden ohjeistukseen.*
- *Valmistautuminen raitiotieliikenteen käyttöönottoon jatkui monella rintamalla.*

Palveluvisionme:

Suomen houkuttelevin joukkoliikenne

Tampereen seutu on edelläkävijä joukkoliikenteen asiakaskokemuksessa - palvelua tuotetaan suurella sydämellä ja resurssit käytetään fiksusti. Seudun joukkoliikenneverkosto on kattava ja palvelu mutkatonta. Yhä useampi seudun asukas on innostunut valitsemaan joukkoliikenteen matkalleen.

MATKUSTAJAMÄÄRÄ LASKI KORONAN VAIKUTUKSESTA
41,2 MILJOONASTA

27,8 MILJOONAA

SUBVENTIOASTE OLI

59,7 %

LINJAKILOMETREJÄ AJETTIIN

22,2 MILJOONAA

KAUSILIPUILLA TEHTIIN NOUSUISTA

65 %

LIPUISTA MYYTIIN NELLA NETTILATAUSPALVELUN KAUTTA

51 %

Joukkoliikennejohtajan katsaus

Erilainen vuosi 2020

Vuosi 2020 alkoi ihan normaalisti ajankohtaisten töiden merkeissä. Ratikkaa rakennettiin ja Nysse oli vahvasti yhdessä VR Oy:n ja palveluintegraattori Tampereen Raitiotie Oy:n kanssa Lassi-liikennöintiallianssissa valmistelemassa liikennöinnin aloitusta. Vuonna 2021 alkavaan ratikka-aikaan valmistauduttiin myös maksujärjestelmän uudistuksen tiekartan toimenpiteitä tekemällä, vaikkakin alkuvuodesta työpanosta käytettiin paljon myös junapilotin yhteydessä käynnistyneeseen Nysse+VR -lippuyhteistyön rakentamiseen. Nysse-lipun lukijalaitteet asennettiin Tampereen, Lempäälän, Nokian ja Oriveden asemille tammikuussa, jotta kaikki olisi valmista 3.2.2020, kun yhteistyö käynnistyy. Nyssen kausiliput kelpasivat siis tuosta päivästä alkaen Nysse-alueella kaikissa lähi- ja kaukojunissa. Historiallinen hetki noteerattiin hyvin myös mediassa.

Maaliskuun alussa maailma alkoikin näyttää hyvin erilaiselta. Koronavirus rantautui Suomeen. Matkustajamäärät lähtivät lievästi laskuun maanantaina 9.3. ja varsinaisesti romahtivat, kun pandemian johdosta valtioneuvosto asetti rajoitustoimet 17.3. ja erittäin voimakas siirtyminen etätöihin ja -opiskeluun alkoi. Huhtikuun puolella välissä matkustuksesta oli jäljellä vajaa kolmannes. Kesän aikana matkustus palautui hyvin ja parhaimmillaan kesän lopulla matkustajia oli noin 80 prosenttia ajankohdan normaalista. Syksyn edetessä epidemiatilanne huononi ja matkustajia oli 30-40 prosenttia vähemmän kuin normaalisti.

Erilaiseen kevääseen liittyi paljon viestintää ja sen suunnittelua muuttuvassa tilanteessa. Ydinviestit olivat alusta asti: matkusta vain terveenä, vältä ruuhka-aikoja mahdollisuuksien mukaan, huolehdi hyvästä käsi- ja yskimishygienistä ja vältä käteistä. Syksyllä ydinviesteihin tuli mukaan maskisuositus. Matkustajamäärän romahdettua liikennettä karsittiin keväällä, kesällä ja alkusyksystä. Liikenne suunniteltiin vuoden aikana useaan kertaan ja myös liikennöitsijät saivat osansa muutostyöstä.

Vuonna 2020 tehtiin lopulta noin 27,8 miljoonaa nousua, mikä oli 34 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Mobiililipun käyttö lisääntyi merkittävästi käteisen välttelyn ansiosta. Marras- joulukuussa mobiililipuilla tehtiin jo lähes 70 prosenttia kertalippumatkoista. Junien lisäksi alkuvuonna lippuyhteistyötä viriteltiin myös laivaliikenteen kanssa, kun keskustelut Hopealinja Oy:n kanssa etenivät pitkälle ja kesän yhteistyöhön suunniteltiin sisältyvän ainakin Nyssen mobiililipun kelpaaminen laivoissa maksuna. Yhteistyö ei koronatilanteessa toteutunut.

Erilaisen vuoden loppupuolelle päivitimme organisaatiomme ja työnimellä ASKO kulkenut Asiakkuuden hallinta - tiimi aloitti virallisesti 1.10.2020. ASKOn myötä haluamme ymmärtää asiakasta ja johtaa asiakaskokemusta paremmin, markkinoida ja myydä tuloksellisemmin sekä luoda ja ylläpitää kumppanuuksia aiempaa systemaattisemmin. Liikkeelle päästiin ja ASKOn tarinasta tulevana vuosina lisää.

Mika Periviita, joukkoliikennejohtaja

Joukkoliikennejärjestelmä Tampereen kaupunkiseudulla

JOUKKOLIIKENTEN SEUDULLINEN YHTEISTOIMINTA

Tampereen kaupunki toimii EU:n palvelusopimusasetuksen sekä kansallisen joukkoliikennelain mukaisena toimivaltaisena viranomaisena Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Tampereen, Vesilahden ja Ylöjärven kuntien muodostamalla alueella. Seudullinen yhteistoiminta käynnistyi 1.1. 2011 ja se sisältää toimivaltaisen viranomaisen tehtävien lisäksi sopijakuntien keskenään sopimat joukkoliikenteeseen liittyvät tehtävät.

Tampereen kaupunkiseudulla joukkoliikenteen järjestämistapa muuttui 30.6.2014 alkaen Pirkkalassa, Lempäälässä, Vesilahdella, Kangasalla ja Nokialla sekä 6.6.2016 alkaen Ylöjärvellä. Samassa yhteydessä 6.6.2016 alkaen otettiin käyttöön koko kaupunkiseudun kattava uusi yhtenäinen, vyöhykkeisiin perustuva lippu- ja tariffijärjestelmä.

Joukkoliikenteen viranomaistoiminnasta on säädetty liikennepalvelulaissa. Seudullisen yhteistoiminnan sisällöstä muilta osin on sovittu yhteistoimintasopimuksessa. Yhteistoiminnan tavoitteena on toteuttaa kuntarajat ylittävää yhteistyötä joukkoliikenteen järjestämisessä sekä kehittää ja koordinoida seudullista joukkoliikennettä niin, että joukkoliikenteen palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja edullisesti.

Joukkoliikenteen seudullisen yhteistoiminnan taloudesta ja kustannusten jaosta on sovittu yhteistoimintasopimuksessa. Yhteisten tutkimus- ja kehityshankkeiden kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa. Organisaatiosta ja lautakuntatoiminnasta aiheutuvat kiinteät valmistelu- ja toimeenpanokustannukset jaetaan kunkin kunnan asukkaiden tekemien joukkoliikennematkojen suhteessa. Kaupunki- ja seutulippujen hintavelvoitteiden määrittämisestä aiheutuvista kustannuksista vastaa kukin kunta omalta osaltaan. PSA:n mukaisesti hankitun liikenteen kustannukset jaetaan siten, että kunnan sisäisen liikenteen nettokustannuksista vastaa kunta itse ja kuntien välisen liikenteen nettokustannukset jaetaan niiden kesken, joita ko. liikenne palvelee kuntalaisten matkustuksen (lipputulon) suhteessa.

Tampereen kaupungin organisaatioon kuuluva Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta toimii päätöksentekolimenä Tampereen seudun joukkoliikenteessä. Lautakunnassa on 14 jäsentä, joista Tampereen kaupungin valtuusto valitsee seitsemän jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen sekä muiden kuntien valtuustot kukin yhden jäsenen ja tälle henkilökohtaisen varajäsenen. Jäsenen ja varajäsenen tulee olla valtuutettu tai varavaltuutettu. Tampereen kaupunginvaltuusto valitsee asettamistaan jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Joukkoliikenneorganisaatio 31.12.2020

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

Yhdyskunta-
lautakunta

Kaupunkiseudun
joukkoliikenne-
lautakunta

Alueellinen
jätehuolto-
lautakunta

**Apulais-
pormestari
Aleksi Jäntti**

Johtaja Mikko Nurminen

Esikuntatoiminnot

Raitiotiekehitysohjelma

Joukkoliikenne

Joukkoliikennejohtaja Mika Periviita

Palveluyksiköt

Liikennesuunnittelu

Suunnittelupäällikkö Juha-Pekka Häyrynen
Joukkoliikenneinsinöörit Petri Hakala,
Maarit Kaartokallio
Joukkoliikennelogistikot Juha Kortteus ja
Satu-Anneli Marjeta
Suunnittelija Leena Huhtala
Asiakaspalvelusuunnittelija Maiju Lieskivi

Matkapalvelut

Asiakaspalvelupäällikkö Tanja Lehtonen
Palveluvastaava Satu-Elise Paakkonen
Palveluassistentti Toni Huitula
Suunnittelijat Mika Julkunen, Tino Nordlund
Asiakaspalvelusihteerit Virpi Ahola-Nurmela, Anna
Havulinna, Iiris Iso-Mustajärvi, Emma Kouhia,
Mervi Mäkelä, Meeri Ojala, Teija Paasio

Asiakkuudenhallinta

Asiakkuuspäällikkö Riikka Salkonen
Suunnittelija Aila Mäkeläinen
Viestintäsuunnittelija Hanne Tamminen

Kaupunkiympäristön suunnittelu

Suunnittelujohtaja

Palveluyksiköt

Asemakaavoitus
Kiinteistönmuodostus
Liikennejärjestelmän
suunnittelu
Rakennusvalvonta
Viheralueet ja hulevedet
Yleiskaavoitus

Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito

Rakennuttamisjohtaja

Palveluyksiköt

Kuntatekniikan suunnittelu
Rakennuttaminen
Infraomaisuuden hallinta
Katutilavalvonta

Kestävä kaupunki

Ympäristö- ja kehitysjohtaja

Palveluyksiköt

Kestävä kehitys
Ympäristönsuojelu
Ympäristöterveydenhuolto
Jätehuolto
Kestävä Tampere 2030
Smart Tampere

JOUKKOLIIKENTEEEN PALVELURYHMÄ

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta huolehtii Tampereen kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueelle sijoittunut joukkoliikenteen palveluryhmä.

Joukkoliikenteen palvelutilausta suunniteltaessa arvioidaan joukkoliikenteen tarve ja sen kehittyminen, suunnitellaan joukkoliikenteen linjasto ja liikennöinti sisältäen reitit, aikataulut ja pysäkkien paikat. Tilaaja suunnittelee liikenteen autokierrot ja hankkii ne tuottajilta. Tilaaja vastaa myös joukkoliikenteen tukipalvelujen kehittämisestä (rahastus- ja informaatiojärjestelmät) ja on mukana koordinoimassa muita kaupungin henkilöliikenteen palveluja (palveluliikenne, matkapalvelukeskus). Joukkoliikenteen tilaaja vastaa tariffisuunnittelusta, yhteistariffiliikenteen taloudellisesta selvityksestä (clearing), lippujen myynnistä ja myyntiverkostosta sekä joukkoliikenteen tiedotuksesta ja markkinoinnista.

Liikennöinti ja linjasto

Kevätkausi 2020

Koronapandemian vuoksi maaliskuussa 2020 annetut valtioneuvoston päätökset ja suositukset laskivat joukkoliikenteen matkustajamääriä ja lipputuloja noin 70 % muutamassa päivässä 16.3. alkaen. Lipputulojen raju pudotus edellytti myös menojen kriittistä tarkastelua, ja säästökuuri aloitettiin sopimalla liikennöitsijöiden kanssa liikennöinnin keskeyttämisestä niillä linjoilla, joiden matkustus loppui lähes kokonaan tai joiden reitille oli tarjolla muita linjoja. Lisäksi päätettiin siirtää kesäaikataulukauden mukaiseen liikennetarjontaan jo toukokuussa, 11.5.2020 alkaen.

Palvelumuutokset 19.3.

Nysse-liikenteen linjan 49 liikennöinti keskeytettiin.

Lippuyhteistyö linjoilla 56 ja 57 (Lempäälän kunnan hankkima koululaisliikenne) päättyi.

Palvelumuutokset 23.3.

Nokian koululaislinjan 73K liikennöinti keskeytettiin.

Palvelumuutokset 30.3.

Linjojen 24, 38, 58 ja 137 liikennöinti keskeytettiin.

Lisäksi liikenteessä vähennettiin yksittäisiä arkiliikenteen vuoroja linjoilta 2 (1 vuoro), linjalta 1 (11 vuoroa) ja linjalta 8 (8 vuoroa).

Ukaan asiointiliikenteen palvelu keskeytettiin.

Palvelumuutokset 6.4.

Linjan 95 aikataulut muuttuivat merkittävästi 6.4. alkaen ja useita vuoroja poistui Nysse-liikenteen palvelutarjonnasta. Muutos johtui liikennöitsijän aloitteesta lopettaa markkinaehtoinen kaukoliikenne, johon linjan 95 hankinta perustui. Linjalle 95 neuvoteltiin liikennöitsijän kanssa korvaava liikennöintikonaisuus brutto-ostona hyödyntäen muiden kohteiden sopimuksia.

Lisäksi liikenteestä vähennettiin yksittäisiä arkiliikenteen vuoroja linjalta 6 (4 vuoroa), linjalta 35 (6 vuoroa) ja linjalta 1 (2 vuoroa) sekä sunnuntaista linjalta 90 (2 vuoroa).

Palvelumuutokset 13.4.

Linjojen 44, 46, 63, 77, 78, 86, 91 ja 92 liikennöinti keskeytettiin.

Lisäksi liikenteestä vähennettiin yksittäisiä arkiliikenteen vuoroja linjalta 42 (4 vuoroa), linjalta 79 (1 vuoro) ja linjalta 90 (3 vuoroa).

Palvelumuutokset 20.4.

Linjojen 41 ja 44 liikenne siirtyi kesäliikenteen mukaisiin aikatauluihin. Vuoromäärä linjoilla puo-
littui.

Kesäkausi 2020

Palvelumuutokset

Kesäkauteen siirryttiin koronapandemian vuoksi poikkeuksellisesti jo 11.5.2020. Kesäliikenteessä perjantain ja lauantain välisiä yövuoroja ei ajettu. Lauantaisin liikennöitiin sunnuntain aikatauluin.

Linjat 24, 28C, 35, 46, 58, 63, 73K, 74, 84V, 86 ja 137 eivät liikennöineet kesäkaudella. Linjoille 1, 8, 9, 36 ja 70 lisättiin liikennettä edelliskesään verrattuna arkisin ruuhka-aikaan turvavälien varmistamiseksi.

Kesän ajan aikataulut olivat saatavilla Nyssen nettisivuilla ja reittioppaassa. Paperisia aikatauluja ei painettu jakelupisteille, linjoille eikä pysäkeille nopeasti muuttuvassa koronatilanteessa.

Reittimuutokset

Nokialla toteutettiin jo aiemmin päätetty linjaston rakenteellinen uudistus. Linjojen 70, 71, 72 ja 79 uudistuksella parannettiin Nokian ja Tampereen välistä arjen ruuhkaliikennettä ja saatiin samalla kustannussäästöjä alueen palvelutason merkittävästi heikentymättä.

- Linja 70 liikennöi Nokian asemalta Etelä-Nokialle, linjoina 70A Nokian asema - Vihola - Keho ja 70B Nokian asema - Koskenmäki - Keho. Vuorotarjontaa lisättiin arjen ruuhka-aikoina Nokian aseman ja Tampereen välillä.
- Linjan 71 reittiosuus Nokian asema - Keho lopetettiin, ja yhteysväli korvattiin linjalla 70B. Linja 71 liikennöi Nokian asemalta Harjuniittyyn.
- Linja 73 lakkautettiin. Linja korvattiin Nokian aseman ja Harjuniityn välisellä osuudella linjalla 71 sekä Nokian aseman ja Kehon välillä linjalla 70A.
- Linjan 79 liikennöinti Nokian asemalta Tampereen keskusta-alueeseen päättyi. Linjan 72 reitti muuttui ajettaessa Viho-lasta Tampereelle ja uusi reitti kulki Paasikiventien kautta.

Talvikausi muuttui syyskaudeksi

Palvelumuutokset

Talvikauden liikenteeseen siirryttiin vaihteittain koronaepidemian aiheuttama talouden merkittävän heikentymisen ja säästötoimenpiteiden vuoksi. Aikataulukausi päätettiin poikkeuksellisesti jo 31.12.2020. Kevätkauden 2021 palvelupäätös jätettiin myöhempään ajankohtaan, kun käytettävissä toivottiin olevan tarkempi arvio matkustajamäärän ja lipputulosten kehityksestä.

Yö- ja lauantailiikenne palasi kesän jälkeen normaaliksi 10.8. suurimmalla osalla linjoista. Linjat 1, 8, 9, 14, 38 ja 42 aloittivat suppeammalla palvelulla, ja vuoroja lisättiin 14.9. alkaen. Linja 24 aloitti liikennöinnin kesätauon jälkeen vasta 14.9.

Viikonlopun yöliikennettä vähennettiin uudelleen 16.11. alkaen, kun ravintoloiden aukioloaikojen rajoittaminen vähensi yöliikenteen tarvetta. Viikonlopun yöliikennettä vähennettiin vastaamaan arjen palvelutasoa.

Reittimuutokset syyskaudella

- Hämeenkadun länsipää palautettiin kaksisuuntaiseksi 21.9.2020. Katuosuus Keskustori - Hämeenpuisto oli yksisuuntainen vuoden 2018 maaliskuusta lähtien raitiotietyömaan vuoksi. Linjojen 3, 8, 11, 17, 21, 25, 26 ja 29 reitti siirtyi Hämeenkadulle myös lännen (Hämeenpuiston) suunnassa. Linjojen 2, 6, 20, 31, 42, 70, 80, 81 ja 90 reitti jäi Aleksis Kiven kadulle ja Puutarhakadulle, ja linjat 71 ja 72 jäivät liikennöimään Satakunnankatua pitkin.
- Arjen ruuhka-aikoina aloitti uusi linja 5X Vuoreksen ja Tampereen keskustan välillä.
- Linjan 6 päätepysäkki siirtyi Nalkalasta Pyynikintorille.
- Uusi linja 8Y korvasi linjan 28Y Koillis-Tampereen yö- ja varhaisaamun liikenteessä. Linja liikennöi Välillä Keskustori - Linnainmaa (Piettasenkatu) - Atala - Nurmi.
- Linjan 11B päätepysäkki siirtyi Ikean pihasta aikuiskoulutuskeskuksen Takk:n edessä olevalle pysäkille.
- Linjan 28 reitti muuttui Tampereen keskusta-alueella kulkemaan Rautatienkadun kautta Ratinaan.
- Uusi linja 8Y korvasi linjan 28Y Koillis-Tampereen yö- ja varhaisaamun liikenteessä.
- Linjan 31 lauantailiikennöinti päättyi vähäisen käyttäjämäärän vuoksi.
- Linja 33 lakkautettiin.
- Linjan 33Y reittiä jatkettiin Lahdesjärveltä Vuorekseen.
- Linjan 65 reitti muuttui Hatanpään ja Hervannan valtavyölyän välillä sekä Hervannassa. Päätepysäkinä jäi Hervannan kampukselle, mutta reitti muuttui kulkemaan Hermiankadun ja Hervannantien sekä Hepolamminkadun kautta takaisin Hervannan valtavyölle.
- Uusi linja 67 aloitti liikennöinnin Partolan ja Linnakallion teollisuusalueen välillä.
- Nokian linjastossa toteutettiin jo kesäksi rakenteellinen muutos.
- Linjan 85 liikennöinti osuudella Kuru - Virrat loppui. Liikennöinti jatkui Tampereen ja Kurun välillä.
- Junavuoroja hyödynnettiin Nokian ja Tampereen, Lempäälän ja Tampereen sekä Oriveden ja Tampereen välisessä liikenteessä. Erityisesti Oriveden ja Tampereen välisessä liikenteessä junaliikenne korvasi suurimman osan bussiliikenteestä.
- Orivedellä aloitti 10.8. uusi palvelu junan liityntäliikenteeseen Oriveden keskustan ja Oriveden rautatieaseman välillä. Nyssykkä on kutsujoukkoliikennettä, jossa asiakas tilaa kyydin etukäteen. Liikennöinnistä vastasi Taksi Orivesi.
- Arkipäivisin joukkoliikenteen vuorotarjonta parani linjoilla 2, 9, 11 ja 70. Lauantaisin joukkoliikenteen vuorotarjontaa parannettiin linjoilla 8, 10, 11 ja 25.
- Linjoilla 17, 31 ja 58 vähennettiin vuoroja, joilla matkustajien määrä oli vähäinen.

Aikataulujen jakelupisteet syksyllä 2020:

- Tampere: Nyssen asiakaspalvelu, Frenckellinaukio 2 B
- Kangasala: keskustan, Vatialan, Sahalahden ja Kuhmalahden kirjastot
- Lempäälä: keskustan palvelupiste, Sääksjärven kirjasto
- Nokia: uimahalli ja kirjasto
- Orivesi: kaupungintalo
- Pirkkala: yhteispalvelupiste, Suupan kirjasto ja Citymarket Partola info
- Vesilahti: kirjasto
- Ylöjärvi: kaupungintalo, Pääkirjasto Leija ja Kurun kirjasto

Aikataulut löytyivät myös reittioppaasta ja Nyssen nettisivuilta.

Aikatauluja ei painettu nopeasti vaihtuvan koronatilanteen vuoksi jakeluun busseihin eikä pysäkeille.

Linjasto 6.1.2020 – 4.1.2021

- 1 Vatiala – Linnainmaa – Sorin aukio – Härmälä – Pirkkala
 2 Rauhaniemi – Tammela – Yliopisto – Keskustori – Pyynikintori
 3 Etelä-Hervanta – Hakametsä – Keskustori – Santalahti – Lentävänniemi
 4 Länsi-Hervanta – Vuohenoja – Järvensivu – Sorin aukio
 4Y Länsi-Hervanta – Hallila – Nekala – Keskustori
 5 Tays – Hervanta – Vuores – Lahdesjärvi – Keskustori
 6 Hermia – Messukylä – Keskustori – Nalkala
 8 Haukiluoma – Tesoma – Pispala – Keskustori – Kaleva – Linnainmaa – Atala
 9 Annala – Messukylä – Sorin aukio
 10 Kaukajärvi – Nekala – Keskustori
 11 Rahola – Keskustori – Partola – B Lahdesjärvi/C Kyösti
 12 Hallila – Koivistonkylä – Keskustori
 14 Pere – Messukeskus – Finlayson – Ryydynpohja – Reuharinniemi
 15 Järvensivu – Ratina – Osmonmäki – Petsamo
 17 Kalkku – Tesoma – Keskustori – Hakametsä – Vehmainen
 20 Lamminpää – Tesoma – Kaarila – Pispala – Keskustori – Hervanta – Hikivuori
 21 Tesoma – Lielähti – Pispala – Keskustori – Koivistonkylä – Turtola
 24 Hermia – Hervanta – Tampella – Keskustori
Palvelu keskeytettiin 30.3.-9.8.2020
 25 Tahmela – Keskustori – Yliopisto – Kalevanrinne – Janka – Linnainmaa
 26 Höytämö – Peltolampi – Hatanpää – Keskustori – Pispala – Hyhky – Kaarila
 27 Partola – Sarankulma – Hatanpää – Keskustori
 28 Siivikkala – Lielähti – Santalahti – Keskustori – Linnainmaa – A Sorila /B Ruutana/C Perälä
 29 A Pitkäniemi/B Kalkku – Villilä – Pispala – Keskustori – Ristinarkku – Linnainmaa – Risso
 31 Korkinmäki – Nekala – Keskustori – Pyynikintori
 32 Ranta-Tampella – Hatanpää – Koivistonkylä – Hallila – Hervanta – Kaukajärvi – Messukylä – Tays Keskussairaala
 33 Lahdesjärvi – TAKK – Nirva – Viinikka – Keskustori
Palvelu lakkautettiin 9.8.2020
- 33Y TAKK – Viinikka – Keskustori
Reittimuutos 10.8.2020:
 Mäyränmäki – Vuores – TAKK – Viinikka – Keskustori
 35 Multisilta – Viinikka – Keskustori
Palvelu keskeytettiin 11.5.-9.8.2020
 36 Lentävänniemi – Lielähti – Santalahti – Rantatunneli – Tays Keskussairaala
Uusi linja 10.8.2020 alkaen
 38 Atala – Linnainmaa – Hermia – 38R Rusko
Palvelu keskeytettiin 30.3. – 10.5.2020
 40 A Pikonlinna /B Mobilia / C Mobilia – Tiihala – Kangasala – Vehmainen – Messukylä – Sorin aukio
 41 Orivesi – Ponsa – Kangasala
 42 Kuhmoinen – Sahalahti – Kangasala – Kaleva – Keskustori – Pyynikintori
 44 Valkeakoski – Kangasala
Palvelu keskeytettiin 13.-19.4.2020
 45 Vatiala – Suorama – Kangasala
 46 Perälä – Ruutana – Kangasala
Palvelu keskeytettiin 13.4. – 9.8.2020
 49 Orivesi – Eräjärvi – Kangasala
Palvelu keskeytettiin 19.3. – 10.5.2020
 50 A Haurala/B Laasonportti – Lempäälä – Moisio (- C Vanattara) – Kulju – Viinikka – Keskustori
 55 Narva – Vesilahti – Lempäälä – Ideapark – Viinikka – Keskustori
 58 Sääksjärvi – Hervanta
Palvelu keskeytettiin 30.3. – 9.8.2020
 63 Höökinmäki – Sankila – Vaitti – Suupantori
Palvelu keskeytettiin 13.4. – 9.8.2020
 65 Nokia – Pirkkala – Pere – Härmälä – Hallila – Hermia
 65x Pirkkala – Tampereen läntinen kehätie – Hermia
 70 Nokia – Pispala – Keskustori
Reittimuutos 11.5.2020:
 Kehä – A Vihola/B Koskenmäki – Nokia – Pispala – Keskustori

- 71 Keho – Koskenmäki – Nokia – Ilkan alue/Kankaantaka – Myllypuro – Tesoma – Lielähti – Santalahti – Keskustori
Reittimuutos 11.5.2020:
Harjuniitty – Nokia – Ilkan alue/Kankaantaka – Myllypuro – Tesoma – Lielähti – Santalahti – Keskustori
- 72 Sammalisto – Keho – Vihola – Turuntie – Santalahti – Keskustori
- 73 Harjuniitty – Nokia – Vihola – Keho
Palvelu lakkautettiin 10.5.2020
- 73K Harjuniitty – Myllyhaka
Palvelu keskeytettiin 23.3. – 9.8.2020
- 77 Tottijärvi – Keho – Nokia
Palvelu keskeytettiin 13.4. – 10.5.2020
- 78 Sarkola – Koskenmäki – Nokia
Palvelu keskeytettiin 13.4. – 10.5.2020
- 79A Siuro – Purso – Linnavuori – Nokia – Turuntie – Pispala – Keskustori
- 79B Linnavuori – Purso – Siuro – Nokia – Turuntie – Pispala – Keskustori
Reittiosuus Nokia – Tampere lakkautettiin 11.5.2020
- 80 Moisio – Haavisto – Soppeenmäki – Lielähti – Santalahti – Pyynikintori – Keskustori – Kaleva – Irjala
- 81 Asuntila – Soppeenmäki – Vuorentausta – Lamminpää – Pispala – Pyynikintori – Keskustori
- 83 Metsäkylä – Elovainio – Soppeenmäki
- 84 Viljakkala – Takamaa – Soppeenmäki
Reittiosuus Viljakkala – Takamaa keskeytettiin 11.5. – 9.8.2020
- 85 Virrat – Kuru – Ylöjärvi – Tampere
Reittiosuus Virrat – Kuru lakkautettiin 10.8.2020
- 86 Siivikkala – Vuorentausta – Soppeenmäki
Palvelu keskeytettiin 13.4. – 9.8.2020
- 90 Mäntylä – Teisko – Kämmenniemi – Sorila – Linnainmaa – Kaleva – Keskustori – Pyynikintori
- 91 Aitoniemi – Aitolahti – Sorila
Palvelu keskeytettiin 13.4. – 10.5.2020
- 92 Kämmenniemi – Viitapohja – Sorila
Palvelu keskeytettiin 13.4. – 10.5.2020
- 95 Orivesi – Tampere

- 100 Särkänniemi – Ratina – Rautatieasema – Finlayson – Särkänniemi
Linja liikennöi 15.6. – 9.8.2020
- 115 Pispalanharju – Kaakinmaa – Keskustori
- 137 Olkahinen – Linnainmaa – Takahuudin koulu
Palvelu keskeytettiin 30.3. – 9.8.2020

LINJASTO 2021

Linjastosta vuodelle 2021, jolloin bussit ja raitiotie muodostavat yhteinäisen joukkoliikennejärjestelmän Tampereella, tehtiin päätös Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelaatunnassa keväällä 2019.

Vuonna 2020 linjastoa hiottiin vielä muun muassa liikenteen kilpailutuksissa Lempäälän ja Vesilahden sekä Pirkkalan voimakkaan matkustajamäärän kehityksen myötä. Koronatilanteen vuoksi asukasvuoro-vaikutus toteutettiin vain verkossa.

NRO REITTI

1	Kaupin kampus	Rautatieasema - Koskipuisto	Sorin aukio
2	Rauhaniemi	Tammela - Sorin aukio - Koskipuisto - Keskustori	Pyynikintori
3	Hervantajärvi	Hakametsä - Rautatieasema - Keskustori	Pyynikintori
5	Länsi-Hervanta	Vuores - Lakalaiva - Taatala - Ratina	Keskustori
6	Vatjala	Linnainmaa - Tays - Rautatieasema - Koskipuisto - Ratina - lidesranta - Messukylä - Turtola	Länsi-Hervanta
7	Linnainmaa	Janka - Hakametsä - Kalevanharju - Sorin aukio - Keskustori	Tesoma - Kalkku
7Y	Nurmi	Atala - Linnainmaa - Hakametsä - Sorin aukio	Keskustori
8	Kyösti	Härmälä - Hatanpää - Ratina - Keskustori	Tesoma - Haukiluoma
9	Annala	Messukylä - Sorin aukio - Keskustori - Santalahti	Lielähti - Lentävänniemi
10	Kaukajärvi	Nekala - Ratina - Koskipuisto - Keskustori	Varala - Tahmela
11	Tays, Arvo	Ranta-Tampella - rautatieasema - Ratina - Hatanpää (Tays) - Toivio - Partola - Pere	Pirkkala
12	Vaitti	Vähäjärvi - Suuppa - Kurikka - Partola - Messukeskus - Ratina - rautatieasema - Finlayson - Amuri	Lielähti - Reuharinniemi
13	Lintuhytti	Hallilla - Koivistonkylä - Hatanpää (Tays) - Ratinanranta - Eteläpuisto - Hämeenpuisto - Santalahti	Lielähti - Ikuri - Tesoma
14	Turtola	Muotiala - Veisu - Koivistonkylä - Nekala - Ratina - rautatieasema - Finlayson - Amuri	Tesoma - Lamminpää
15A	Höytämö	Multisilta - Hatanpään (Tays) - Ratina - rautatieasema - Finlayson - Amuri - Villillä	Myllypuro
15B	Höytämö	Multisilta - Hatanpään (Tays) - Ratina - rautatieasema - Finlayson - Amuri - Villillä	Pitkäniemi
16	Irjala	Tays, Kaupin kampus	Kissanmaa - Hakametsä
17	Vehmainen	Linnainmaa	Tays, Kaupin kampus
18	Atala	Linnainmaa	Tays, Kaupin kampus
19	Hervanta	Rusko - Annala - Messukylä - Sorin aukio - Keskustori - Santalahti	Lielähti - Lentävänniemi
26	Petsamo	Tammela - rautatieasema - Ratinanranta - Eteläpuisto - Kaarila	Rahola - Tesoma
27	Järvensivu	Sorin aukio - Ratinanranta - Eteläpuisto - Kaakinmaa	Pispalanharju
28	(Suinula) Ruutana	Tays - rautatieasema - Ratinanranta - Eteläpuisto - Amuri - Lielähti - Lamminpää	Vuorentausta - Ylöjärvi
29	Risso	Linnainmaa - Kissanmaa - Tays - Finlayson - Amuri	Rahola
30	Ranta-Tampella	rautatieasema - Ratina - Hatanpää - Härmälä	Pere - Nuoliala
31	Ranta-Tampella	rautatieasema - Ratina - Hatanpää - Sarankulma	Nuoliala
33	Mäyränmäki	Vuores - TAKK - Vt. 3 - Ratina - Koskipuisto	Keskustori
34	TAKK	Sarankulma - Partola - Linnakallio - Vaitti - Turri	Kyösti - Pirkkala
35	Mäyränmäki	Vuores - Vt. 3 - Ratina - Koskipuisto	Keskustori
36	Hermia	Hervanta - Muotiala - Härmälä	Pirkkala
37	Olkahinen	Atala - Linnainmaa	Takahuhti - Hakametsä
38	Hervanta	Kaukajärvi - Linnainmaa - Tays - Rantatunneli - Santalahti	Lielähti - Lentävänniemi
39	Pirkkala		Äijälä
39A	Pirkkala		Lentoasema

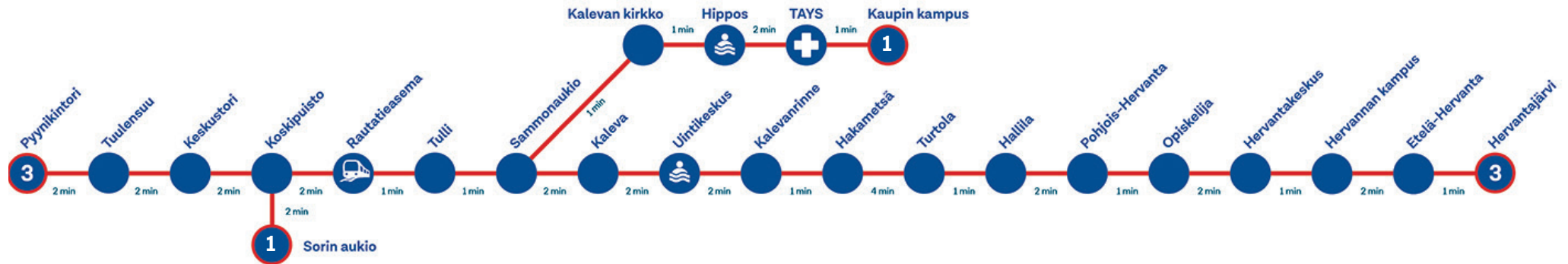
kuvat: Pasi Tiitola, Tampereen Raitiotie Oy

40	Kangasala	Messukylä - Sorin aukio - Koskipuisto	Keskustori
40A	Pikonlinna	Kangasala - Messukylä - Sorin aukio - Koskipuisto	Keskustori
40B	Kisaranta - Huutijärvi	Kangasala - Messukylä - Sorin aukio - Koskipuisto	Keskustori
40C	Kisaranta - Tiihala - Huutijärvi	Kangasala - Messukylä - Sorin aukio - Koskipuisto	Keskustori
41	Kangasala	Lahdentie - Ruotula	Tays, Kaupin kampus
42	Kangasala	Sahalahti	Kuhmoinen
42A	Kangasala	Sahalahti - Pakkala	Kuhmalahti - Pohja
42B	Kangasala	Sahalahti - Pakkala - Kivisalmi	Kuhmalahti - Pohja
42C	Kangasala	Sahalahti - Kivisalmi	Kuhmalahti - Pohja
44	Kangasala		Valkeakoski
44A	Kangasala	Alanko	Valkeakoski
44B	Kangasala	HAMK	Valkeakoski
45	Kangasala	Kangasalan asema	Vatjala
45A	Kangasala	Suoraman koulu - Kangasalan asema	Vatjala
46	Pikkola	Ruutana - (Jussila) - Laureeninkallio	Suinula
47	Kangasala	Ponsa	Orivesi
49	Orivesi	Eräjärvi	Pohja
50	Haurala - Lempäälä	Ideapark - Kulju - Multisilta - Ratina - Koskipuisto	Keskustori
52A	Laasonportti	Vanattara - Kulju - Vt. 3 - Ratina - Koskipuisto - Keskustori	Pyynikintori
52B	Laasonportti	Ruskea-ahde - Kulju - Vt. 3 - Ratina - Koskipuisto - Keskustori	Pyynikintori
55	(Narva) Vesilahti - Lempäälä	Ideapark - Vt. 3	Tampere, Linja-autoasema
58	Hervanta	Sääksjärvi - Kulju	Ideapark
58x	Hervanta	Sääksjärvi th. - Vt. 3	Ideapark
60	Tampere, Linja-autoasema	Vt. 3 - Ideapark	Valkeakoski
63	Lempäälä		Valkeakoski
70A	Keho - Vihola - Nokian as.	Vt. 12 - Pispala - Pyynikintori	Keskustori
70B	Keho - Koskenmäki - Nokian as.	Vt. 12 - Pispala - Pyynikintori	Keskustori
70Y	Nokian asema	Rahola - Epilä - Pispala - Pyynikintori	Keskustori
71A	Harjuniitty	Nokian as. - Ilkan alue - Tesoma	Lielähti
71B	Harjuniitty	Nokian as. - Kankaantaka - Tesoma	Lielähti
72	Sammalisto		Tampere, Tuulensuu
77	Tottijärvi		Nokian asema
78	Sarkola		Nokian asema
79A	Siuro	Nokian asema - Sarpatti - Sankila	Kyösti - Pirkkala
79B	Linnavuori	Nokian asema - Sarpatti - Sankila	Kyösti - Pirkkala
80A	Moisio	Soppeenmäki - Teivo - Santalahti - Keskustori	Sorin aukio
80B	Asuntila	Soppeenmäki - Teivo - Santalahti - Keskustori	Sorin aukio
80C	Metsäkylä	Soppeenmäki - Teivo - Santalahti - Keskustori	Sorin aukio
80Y	Haavisto	Soppeenmäki - Vuorentausta - Santalahti - Keskustori	Sorin aukio
82	Siivikkala		Tuulensuu
84A	Ylöjärvi		Lakiala
84B	Ylöjärvi		Viljakkala
85A	Ylöjärvi		Mutala
85B	Kuru	Peippokylä	Ylöjärvi
86C	Kuru	Parkkuu	Ylöjärvi
86	Siivikkala	Lielähti	Vuorentausta - Ylöjärvi
86X	Ylöjärvi	Vihattula	Siivikkala
90	Kämmenniemi	Sorila	Pyynikintori
90A	Sorila		Pyynikintori
90B	Mäntylä - Terälahti	Maisansalo	Pyynikintori
90C	Mäntylä - Terälahti	Teisko kko	Pyynikintori
90D	Mäntylä - Terälahti	Maisansalo - Vt. 9	Pyynikintori
90E	Mäntylä - Terälahti	Teisko kko - Vt. 9	Pyynikintori
91	Sorila		Aitoniemi
92	Sorila	Viitapohja - Kämmenniemi	Sorila
92A	Sorila	Kämmenniemi - Viitapohja	Sorila
95	Tampere		Orivesi
95A	Orivesi		Orivesi as.

Tampereen Raitiotien käyttöönotto

Tampereen Ratikan liikennöinnistä vastaa liikennöinti-allianssi, jonka muodostavat Tampereen seudun joukkoliikenne, Tampereen Raitiotie Oy ja VR. Ratikka tulee osaksi Nyssen joukkoliikenneperhettä, ja käyttöön tulevat Nyssen lipputuotteet ja hinnat.

Tampereen Raitiotie Oy vastaa tilaajana Tampereen raitiotieinfrastruktuurin rakentamisesta, kalustohankinnasta, rahoituksen järjestämisestä, Ratikan brändistä sekä raitiotiejärjestelmän toimivuudesta. VR:n vastuulla on raitiotien sujuvasta operoinnista: liikenteenohjaajat ja raitiovaununkuljettajat ovat VR:n palveluksessa.

Liikennöinti-allianssi aloitti raitioliikenteen ohjauskeskuksen liikenteenohjaajien koulutuksen toukokuussa. Kuljettajakoulutukset siirtyivät alkuvuoteen 2021.

Varsinainen ratikkaliikenne käynnistyy elokuussa 2021. Tällöin koko joukkoliikenne on uusilla reitillä: joukkoliikennekonaisuutta täydentävät raitiotien linjat 1 (Kaupin kampus - Sorin aukio) ja 3 (Hervanta - Pyynikintori).

kuva: Iiro Rautiainen, VR

Asiakkaiden osallistaminen

Palvelukäsikirja ja NysseLab

Kertomusvuonna Nysseissä valmistui laaja palvelukäsikirja. Käsikirjan avulla valmistaudutaan uudistuvan joukkoliikennepalvelun kehittämiseen ja tarjotaan kaikille Nysse joukkoliikenteen kehittämiseen osallistuville työkaluja asiakaslähtöisyyden varmistamiseen.

Vuoden aikana otettiin käyttöön myös uusi yhteiskehittämisen malli, NysseLab. NysseLabin kautta järjestään mm. kyselyitä, työpajoja ja palvelututkimuksia. Teemat vaihtelevat ja osallistujia kutsutaan mukaan kohderyhmittäin.

Ensimmäinen NysseLab oli käynnissä 15.9. - 5.10.2020. Mukaan ilmoittautui noin 80 opiskelijaa, jotka testasivat mobiilikausilippua ja jakoivat käyttökokemuksia lipusta, sen lataamisesta, toiminnasta ym. suljetussa Facebook-ryhmässä.

Tampereen Ratikan matkakokemuksen viimeistelyyn haettiin osallistujia 2.11. - 6.12.2020, ja halukkaita testajia ilmoittautui mukaan lähes 2000. Hakijoista muodostettiin pieniä testiryhmiä kokeilemaan mm. sujuvaa siirtymistä pysäkiltä raitiovaunuun, matkantekoa liikkuvassa ratikassa, maksamisen tapoja ja vaunussa näkyvää matkustajainformaatiota. Itse testaus käynnistyi vuoden 2021 alussa.

Feel Safe -tutkimus

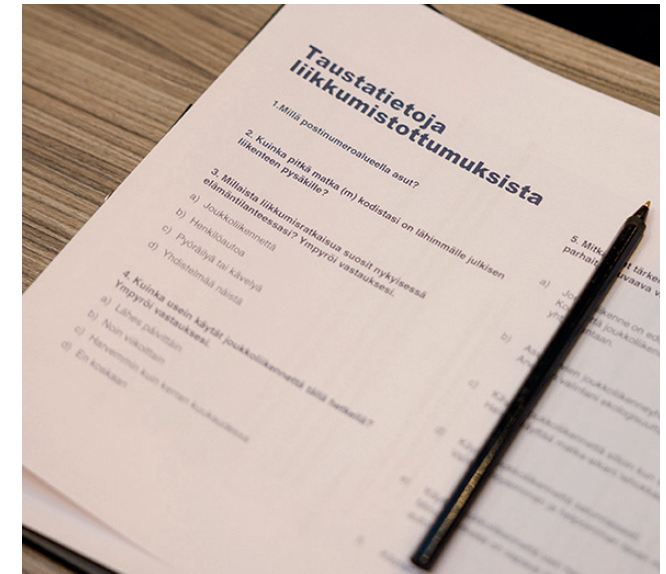
Koronapandemian romahdutettua matkustajamäärät päätettiin toukokuussa toteuttaa asiakaskysely, jonka tarkoituksena oli tunnistaa ne keskeiset tekijät, jotka vaikuttavat positiivisesti asiakkaiden turvallisuuden kokemukseen ja joukkoliikenteen käyttöön. Kyselyn toteutti Hellon, ja tutkimukseen saatiin yhteensä 650 vastausta Nysse asiakasrekisteristä ja CINT-paneelin kautta.

Matkustajien turvallisuuskokemuksessa korostui muiden matkustajien käyttäytyminen ja vuorovaikutus heidän kanssaan. Tärkeimpänä turvallisuuteen vaikuttavana kombinaationa nousi esiin se, kuinka hyvin muut noudattavat ohjeita ja kuinka turvallisiksi liikennevälineeseen nousu ja poistuminen on tehty. Lisäksi nousivat esiin henkilökunnan turvallisuusohjeiden noudattaminen, bussien säännöllinen puhtaanapito sekä riskiryhmäläisten huomioiminen.

Kyselyn tuloksena kuljettajien turvallisuusohjeita täsmennettiin ja matkustajille lisätettiin selkeää ohjeistusta yhteisistä käyttäytymissäännöistä niin pysäkeille, busseihin kuin Nysse netti- ja somekanaviin. Lisäksi bussien tehostetusta siivouksesta kerrottiin asiakkaille Nysse eri kanavissa.

Asiakastytyväisyysmittaukset

Nysse-alueen busseissa tehtiin kertomusvuoden aikana 8 800 kyselyä, joka koronasta johtuen on lähes 40 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Tutkimukset toteu-

tettiin matkan aikana matkustajille jaettavan kyselylomakkeen avulla. Kyselylomakkeella matkustajat arvioivat joukkoliikenteen toimivuutta ja siihen liittyviä väittämiä viisiportaisella asteikolla (1-5), joka kuvasi heidän kokemustaan Nysse palveluiden laadusta. Osa kysymyksistä mittasi liikennöitsijän palvelua ja toimintaa, jolloin matkustajat antoivat yleisarvosanan sen linjan hoidosta, jolla matkustaja kyselyhetkellä matkusti. Vuonna 2020 Nysse joukkoliikenne sai yleisarvosanaksi 4,3. Edellisellä vuonna vastaava luku oli 4,2.

Kertomusvuonna Nysse oli ensimmäistä kertaa mukana myös Euroopan kaupunkialueiden välisessä BEST-tutkimuksessa (Benchmarking in European Service of Public Transport), jossa olivat mukana mm. Tukholma, Oslo ja Kööpenhamina. Suomesta mukana olivat Tampereen lisäksi Helsinki ja Turku. Tampere sijoittui vertailussa toiseksi Turun jälkeen. Vastaajista 83 prosenttia kertoi olevansa tyytyväinen Nysse joukkoliikenteeseen. Erityisesti liikennetarjonta, bussissa matkustaminen ja turvallisuuden tunne koettiin mittaustuloksista parhaimmaksi. Tutkimukseen vastasi 600 henkilöä Nysse-alueella.

Nysse asiakaspalvelu sai vuoden 2020 asiakastytyväisyysmittauksissa kiitettävän arvosanan, ja asiakkaiden suosittelemuus oli korkea (NPS 85). NPS eli Net Promoter Score mittaa asiakkaan suosittelemuusluukkuutta ja tyytyväisyyttä yhden kysymyksen avulla. Myös aiempina vuosina Nysse asiakaspalvelu on arvioitu erinomaiseksi.

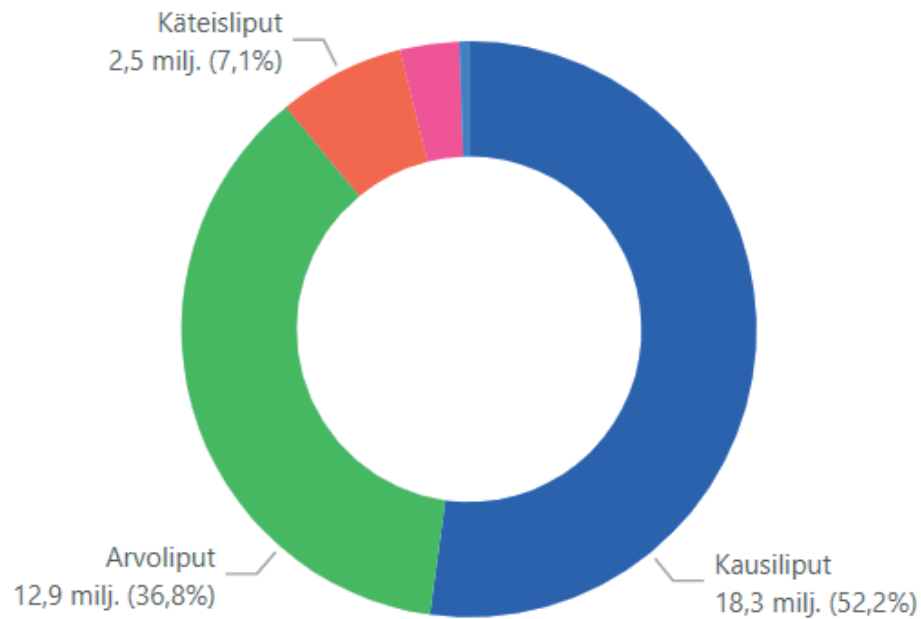

Matkaliput ja hinnat

Lipputulot lipputyypeittäin

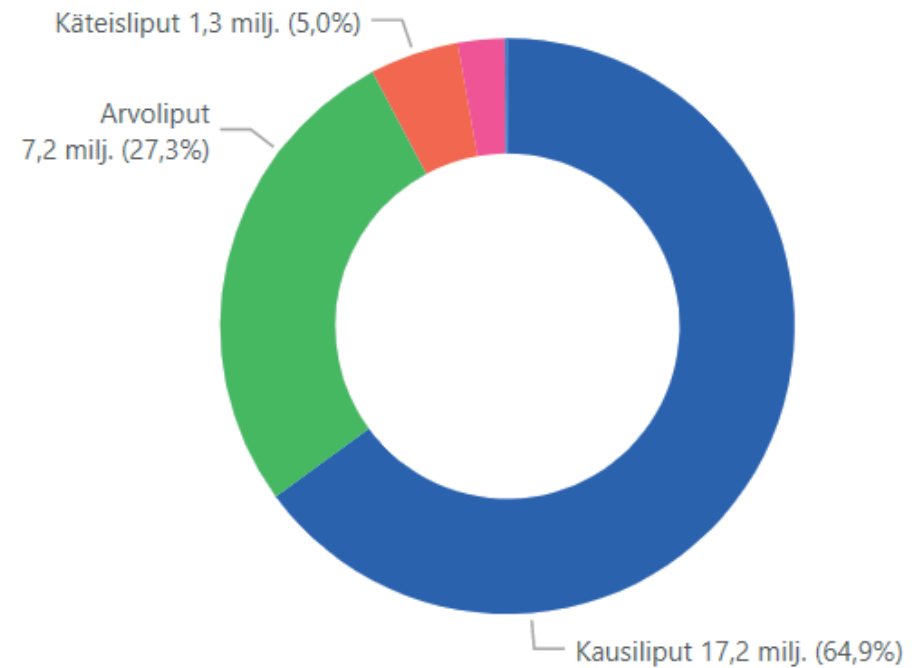
Lipputyyppi Kausiliput Arvoliput Käteisliput Muut Matkahuolto

Lipputulot: yhteensä 35,0 milj. euroa

Nousut lipputyypeittäin

Lipputyyppi Kausiliput Arvoliput Käteisliput Muut Matkahuolto

Nousut: yhteensä 26,5 milj. nousua

Kortti- ja maksujärjestelmähistoria Tampereella

- 1993 Kaupunginvaltuusto päättää uuden rahastusjärjestelmän lippulajeista ja lippujen hinnoitteluperiaatteista.
- 1995 Kortin lukijalaitteet tulevat kaikkiin liikennelaitoksen autoihin • Matkakorttien alustus ja myynti alkaa liikennelaitoksen neuvonnoissa.
- 1996 Matkakorttien lataus aloitetaan myös jälleenmyyntipisteissä • Yhteistariffiliikenne alkaa 3.6.1996. Liikennelaitoksen lisäksi rahastusjärjestelmän ottavat käyttöön Väinö Paunu Oy, Länsilinjat Oy, Alhonen & Lastunen Oy (nykyinen Veolia Transport Tampere Oy), Valkeakosken Liikenne Oy, Luopioisten Linja Oy ja Helmikkala Ky.
- 1997 Heinäkuusta 1997 lähtien vain uusi rahastusjärjestelmä on käytössä.
- 2003 Matkakortin arvolipulla voi maksaa sisäänpääsyn Tampereen uimahalleissa • Mobiililippu (SMS) koekäyttöön.
- 2006 Työsuhdematkalippu otetaan käyttöön.
- 2007 Päätettiin uuden matkakorttijärjestelmän hankinnasta • Sopimus valitun laite- ja ohjelmatoimittajan Pusatec Oy:n kanssa allekirjoitetaan 29.10.2007.
- 2009 Nettilatauspalveluprojekti käynnistyy • Uudet myyntilaitteet ja -ohjelmat latauspisteisiin • Uudesta infojärjestelmästä solmitaan sopimus Logica Suomi Oy:n kanssa.
- 2010 Uuden informaatiojärjestelmän (IJ-2010) rakentaminen alkaa • Uusi matkakortti otetaan käyttöön • IJ-2010 -järjestelmän pilottikokonaisuus hyväksytään.
- 2012 Nettilatauspalvelu otetaan asiakaskäyttöön.
- 2013 Seutu+VR -lippukokeilu käynnistyy.
- 2014 Otetaan käyttöön uusia lippuja (mm. sarjaliput, Kelan koulumatkatukiliput), lippujen kelpoisuusalueita ja alennuksia laajennetaan.
- 2016 Otetaan käyttöön uuden vyöhykemallin mukainen lippu- ja maksujärjestelmä.
- 2018 Matkakortinlukijoiden ja mobiililipun uusiminen alkaa.
- 2019 Junapilotti käynnistyy ja laiturilukijat asennetaan asemille. Avorahastuspilotti alkaa linjalla 2. Mobiililipun ensimmäisessä vaiheessa otetaan käyttöön kerta- ja vuorokausilippu.
- 2020 Suomi.fi-valtuudet käyttöön matkakortin tilaamisessa Nella Nettilatauspalvelussa. • Lähimaksamisen projekti käynnistyy • Opiskelijoiden 30 vrk kausilipun pilotti Nysse Mobiilissa • Sisäistä raportointia kehitetään • Asiakaspalveluohjelman ja jälleenmyyjien laitteiden uudistamisen projekti käynnistetään.

Maksu- ja informaatiojärjestelmät

Lippu- ja maksujärjestelmät

Lähimaksamisen suunnittelu ja kehittäminen aloitettiin vuoden 2020 aikana. Lähimaksulla asiakkaat pystyvät maksamaan matkansa liikennevälineissä käyttämällä omaa Visa tai MasterCard maksukorttia.

Nyssen asiakaspalvelun asiakaspalveluohjelman sekä jälleenmyyjien myyntilaitteen uudistaminen aloitettiin syksyn aikana. Uudistukset mahdollistavat mm. QR-koodillisten kertalippujen myynnin sekä paremman valmistautumisen järjestelmä uudistukseen. Lippu- ja maksujärjestelmästä saatavan tiedon hyödyntämistä kehitettiin Nyssen sisäisessä raportoinnissa.

Nysse Mobiilin kehittämistä jatkettiin käynnistämällä syksyllä 2020 pilotti, missä rajattu ryhmä pystyi tunnistautumaan palvelussa opiskelijaksi ja ostamaan opiskelijan 30 vuorokauden mobiilikausilipun. Pilotti onnistui ja siitä saatuja kokemuksia käytettiin palvelun kehittämisessä. Vuoden 2020 lopulla jatkettiin mobiilikausilipun kehittämistä ja valmisteltiin tuotetta käyttöön otettavaksi seuraavan vuoden puolella.

Nella Nettilatauspalvelussa otettiin kesällä 2020 käyttöön Suomi.fi-valtuudet matkakortin tilaamisessa. Suomi.fi valtuuksien avulla huoltaja tai valtuutettu henkilö pystyy hankkimaan palvelusta matkakortin toisen henkilön puolesta. Muutos auttoi merkittävästi alaikäisten matkakorttien tilaamista palvelun kautta.

Lippu- ja maksujärjestelmän kehittämisessä alettiin lisäksi valmistelemaan laitteiden ja järjestelmien yhteensopivuutta raitiovaunuissa.

Informaatiojärjestelmät

Informaatiojärjestelmän uudistamistyö jatkui edellisestä vuodesta paikannuslaitteiden luotettavuuden ja tarkkuuden parantamisella. Tämän myötä järjestelmässä kiinni olevien ajoneuvojen määrä ja yleinen toimintavarmuus saatiin hyvälle tasolle, pääsääntöisesti 95–100 prosenttiin.

Bussien matkustamonäyttöjen kehittämistä jatkettiin käyttöönoton jälkeen parantamalla toimintavarmuutta ja uudistamalla näytön näkymää. Näytölle lisättiin palautteiden perusteella esimerkiksi linjan numero ja määränpäättö sekä linjan tärkeimpien välipysäkkien saapumisennusteet. Ensimmäinen uusi pysäkinäyttö saatiin joulukuussa testikäyttöön Keskustorin uudistuneelle bussipysäkille.

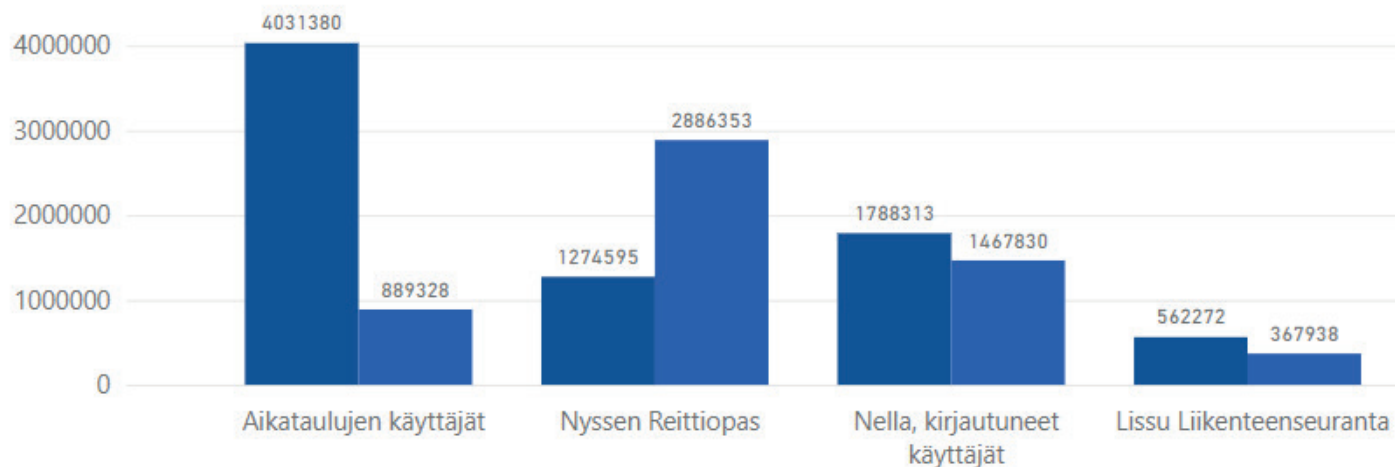

Koronatilanne heijastui myös informaatiojärjestelmään, kun lähtöjen perumisen työkalu pystyttiin ottamaan laajempaan käyttöön yhteistyössä liikennöitsijöiden kanssa. Työkalun avulla lähtöjen peruminen onnistuu järjestelmässä siten, että tieto välittyy suoraan matkustajille reittioppaan tai aikataulupalvelun avulla. Myös tiedottamisen työkaluihin tehtiin pieniä parannuksia tiedotteiden priorisoinnin mahdollistamiseksi.

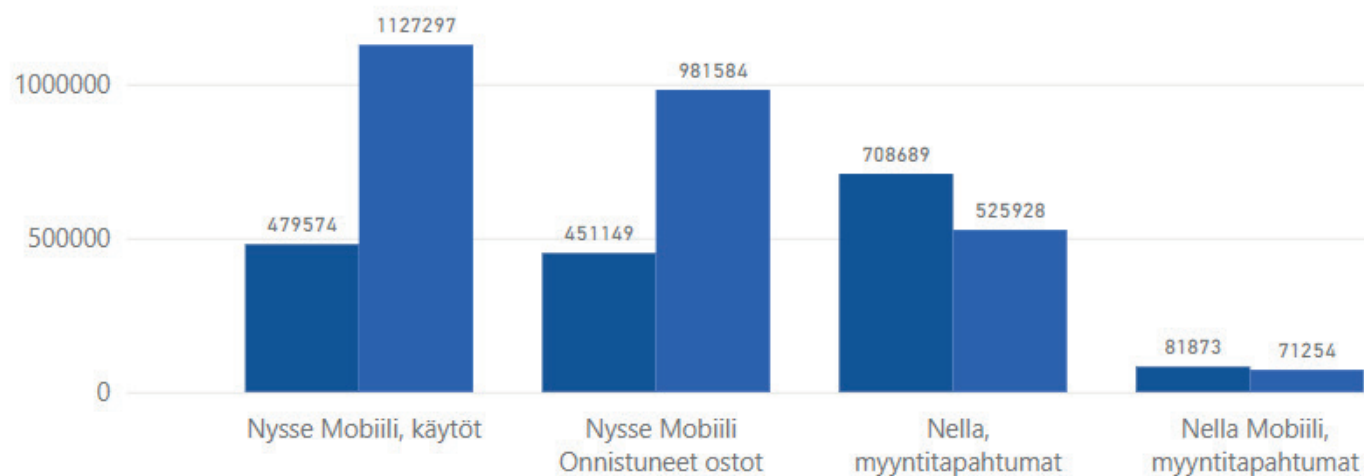
Nysse.fi nettisivujen uudistumisen myötä otettiin sivuilla myös käyttöön uusi aikataulupalvelu. Uudella palvelulla korvattiin aiempi toteutus, mukaan saatiin enemmän reaaliaikaominaisuuksia sekä parempi valmius tiedon päivittämiseen. Reittipasta kehitettiin lisäämällä palveluun Orivedellä toimintansa aloittanut kutsuliikenne Nyssykkä.

Digitaaliset palvelut

Käyttäjämäärät digipalveluissa

Nella ja Nysse Mobiili

Vuosi • 2019 • 2020

Viestintä ja markkinointi

Kertomusvuoden Nysse-viestintä oli vahvasti koronapainotteista. Kesän ja syksyn markkinointisuunnitelmat jäädytettiin keväällä, ja matkustajamäärän kasvattamiseen tähtäävä kampanjointi keskeytettiin. Pääpainoksi viestinnässä tuli turvallisen matkustamisen ohjeistaminen kaikissa kanavissa.

Helmikuussa Pirkanmaalla käynnistynyttä lähijunakoelua ehdittiin vielä markkinoida yhdessä Pirkanmaan Liiton, VR:n ja seudun kuntien kanssa teemana Rakastu raiteisiin. Nysse teki myös omaa markkinointia: lippuyhteistyölle haettiin näkyvyyttä alueellisin suorakirjein, lehti- ja somemainoksia, bussien mainosnäytöillä sekä rautatieaseman tapahtumalla lippuyhteistyön alkamispäivänä 3.2.2020. Myös ystävänpäivää vietettiin 14.2. junayhteistyön merkeissä: Nella Nettilatauspalvelun kautta ostetun kausilipun sai ystävänpäivänä 10 prosentin alennuksella.

Touko-joulukuun aikana kaikille Nysse-alueen kuntiin muuttaneille lähetettiin kirje, jonka sisältämällä kampanjakoodilla sai lunastaa itselleen matkakortin ilmaiseksi Nella Nettilatauspalvelusta. Tarjoukseen tarttui noin tuhat seudun uutta asukasta.

Kesällä viestinnän kärjeksi nostettiin ”Liikutaan turvallisesti”. Kampanjan avulla pyrittiin tuomaan korona-ajan keskelle toivoa ja iloa, ja viestittiin myös joukkoliikenteen terveysturvallisuudesta. Kampanja koostui radiomainoksesta, bus-sinperämainoksesta ja somemarkkinoinnista, jonka avulla kerrottiin kevyesti lähiseudun matkailumahdollisuuksista.

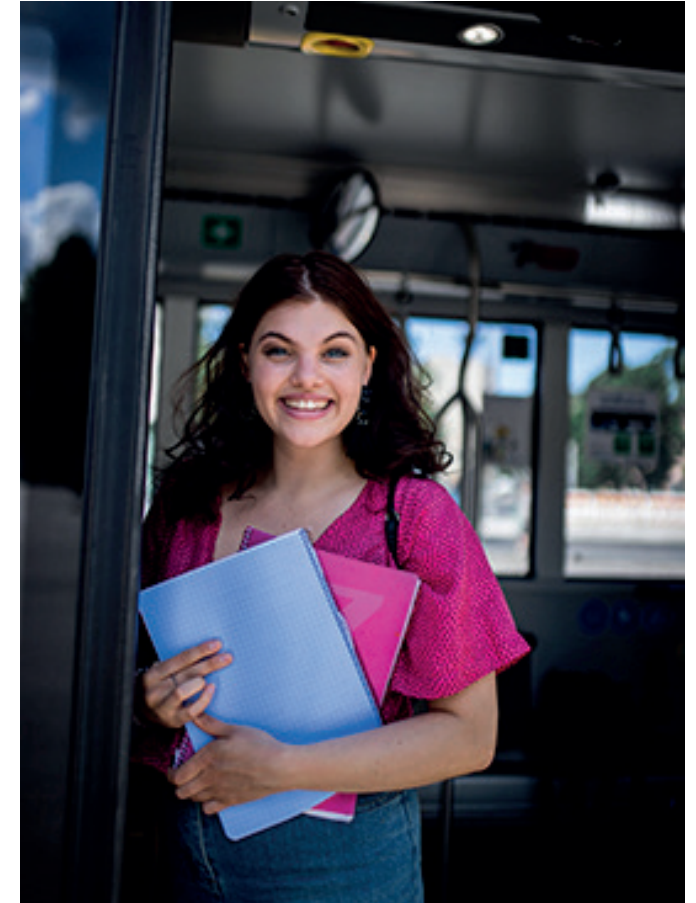
Heinä- ja elokuussa tehtiin markkinointikampanja Kela-tuettujen koululippujen myynnin edistämiseksi. Tavoitteena oli myös lisätä tietoisuutta lipun ostomahdollisuudesta Nella Nettilatauspalvelun kautta, ja saada siten vähennettyä asiakaspalvelun kävijämääriä. Kela-lipun markkinointiyhteistyötä tehtiin tamperelaisen Ronja Alatalon kanssa.

Kuukausittain vaihtuvin teemoin markkinoitiin niin Nyssen somekanavissa kuin bussien mainosnäytöillä reittiopasta, mobiililippua, Nella Nettilatausta, opiskelijalippuja, junapilottia ja annettiin myös maskiohjeistusta. Loppuvuodesta taktinen mainonta keskittyi yleiseen informaatioon Tampereen Ratikan käyttöönoton lähestyessä.

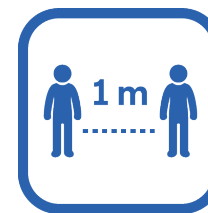
Oriveden uutta liityntäliikennettä Nyssykkää markkinoitiin elokuussa postin suorakirjein sekä lehtimainoksella Ori-veden Sanomissa 5.8.

Jokaiseen seudun kotitalouteen jaettiin Nyssen asiakaslehti elokuussa. Utiskirje ilmestyi vuoden aikana seitsemän kertaa. Lisäksi Nyssen jälleenmyyjille lähetettiin kaksi uutiskirjettä ajankohtaisista muutoksista lippu- ja myyntitavoista.

Syksyllä uusittiin Nyssen brändikuvia, ja kuvausmateriaalista tehtiin myös uusi brändivideo kasvavan Nysse-perheen markkinointiin.

Ronja Alatalo markkinoi Kela-koulumatkatukilippua somekanavissa syyslukukauden alkaessa.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 11 kertaa, ja pöytäkirjoihin kertyi yhteensä 94 pykälää. Tammi- ja helmikuun kokoukset järjestettiin normaalisti. Koronapandemian vuoksi huhtikuusta lähtien kokouksiin osallistuminen mahdollistettiin sähköisesti Selman kokoustyötilalla ja Teamsin välityksellä.

Palvelu- ja vuosisuunnitelman katsaus vuodelle 2019 hyväksyttiin helmikuussa. Vuoden 2020 palvelu- ja vuosisuunnitelmaa käytiin läpi osavuosisikatsauksissa vuoden aikana. Lisäksi hyväksyttiin palvelu- ja vuosisuunnitelma vuodelle 2021. Sekä joukkoliikennelautakunnan että joukkoliikenteen seudullisen yhteistoiminnan talousarviot vuodelle 2021 hyväksyttiin syyskuussa.

Joukkoliikenteen palvelutasoa käsiteltiin vuoden aikana yhdeksän kertaa. Alkuvuodesta päätettiin palvelutasosta talvikaudelle 2020-2021 ja raitiotien liikennöinnistä ja palvelutasosta 9.8.2021 alkaen. Huhtikuussa palvelutasopäätöksiä muutettiin koronapandemian aiheuttaman matkustajamäärän ja lipputulosten vähenemisen vuoksi niin kuluvaan talvikauden kuin kesäkauden 2020 osalta. Talvikauden 2020-2021 palvelutason muutoksia käsiteltiin toukokuun kokouksessa, jossa mm. lyhennettiin päätös koskemaan vain syyskautta 2020, päättyen 31.12.2020. Lokakuussa päätettiin muutoksista alkaen 16.11.2020 sekä palvelutasosta kevätkaudella 2021. Kesäkauden 2021 palvelutasosta tehtiin päätös joulukuussa.

Lautakunta käynnisti kertomusvuoden aikana tarjouskilpailut linjoille 40, 420, 50, 52, 55, 41, 44, 46, 79, 84 ja 85. Linjojen 115, 50, 52 ja 55, 40 ja 420 tarjouskilpailut ratkaistiin, ja optiokaudet päätettiin ottaa käyttöön liittyen linjojen 65, 67, 42, 49, 63 ja 78 aiempiin hankintapäätöksiin. Lisäksi päätettiin käyttää Tampereen raitiotien liikennöinnin hankintaan sisältyvä optio raitiotien liityntäliikenteestä.

Kertomusvuoden aikana päätettiin lähimaksamiseen tarvittavien laitteiden ja ohjelmistojen hankinnasta Pusatec Oy:ltä sekä joukkoliikenteen suunnittelujärjestelmän hankinnasta M.A.I.O.R. Srl Societä Unipersonalenilta.

Tilausliikenne Atro Vuolle Oy - ja Ylitalo Yhtiöt Oy -vuorot päätettiin liittää Nysse-lippujärjestelmään. Vyöhykejärjestelmän G-vyöhyke päätettiin muuttaa F-vyöhykkeeksi 4.1.2021 alkaen. Sopimus Nysse-lippujen kelpoisuudesta VR:n junaliikenteessä Tampereen kaupunkiseudun alueella uusittiin. Vuoden 2021 lipuista ja hinnoista päätettiin lokakuussa, ja joulukuussa hylättiin päätöksestä tehty opiskelijalippuun liittyneet oikaisuvaatimukset.

Lautakunta päätti valtionavustusten hakemisesta suurten kaupunkiseutujen lähimaksamisen yhteishankkeelle sekä suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetuen hakemisesta vuodelle 2020.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta aloitti toimintansa 1.1.2011, ja se toimii kuntien hyväksymän yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Tampereen, Kangasalan, Nokian, Oriveden ja Ylöjärven kaupunkien sekä Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kuntien yhteisenä seudullisena joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena Tampereen kaupunginvaltuuston ja hallituksen alaisuudessa.

LAUTAKUNNAN KOKOONPANO 2020

	Jäsen	Varajäsen	Kaupunginhallituksen edustaja
Tampere	Aleksi Jäntti, pj. (KOK)	Ilpo Rantanen (KOK)	Inna Rokosa (SDP)
	Elina Järvenpää (KOK)	Ulrika Wallén (RKP)	
	Sofia Julin (SDP)	Eija Kamppuri (SDP)	
	Matti Rainio (SDP)	Marko Nyby (SDP)	
	Kirsikka Siik, vpj. (Vihr.)	Atte Tahvola (Vihr.)	
	Marja-Riitta Martti (Vas.)	Elina Halttunen-Riikonen (Vas.)	
	Arto Grönroos (PS)	Lasse Oksanen (TaPu)	
Lempäälä	Niina Selin (SDP)	Kari Virtanen (SDP)	
Ylöjärvi	Terhi Haukka (Vas.)	Aki Leppänen (Vas.)	
Nokia	Kim Diits (KOK)	Nea Lehmussaari (KOK)	
Vesilahti	Miia Rajala (Kesk.)	Ari Arvela (Kesk.)	
Kangasala	Saana Vahvelainen (KOK)	Ali-Reza Abdali (KOK)	
Orivesi	Ilkka Hjerpe (SDP)	Heidi Jakara (SDP)	
Pirkkala	Jarkko Hovilainen (Vihr.)	Jutta Jelys (Vihr.)	

Lautakunta vastasi vuoden aikana kolmeen kuntalais- ja kahteen valtuustoaloitteeseen. Lisäksi lautakunnalle annettiin selvitys vuoden 2019 kuntalaisaloitteista.

TKL:n tuotantosopimus alkaen 1.1.2021 hyväksyttiin loppuvuodesta. Uuden, palveluallianssimallisen tuotantosopimuksen tavoitteena on säilyttää saavutettu kustannustehokkuus parantaen samalla tuotannon laatua.

Talous ja tilastot

TILINPÄÄTÖS

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Vuoden 2020 maaliskuussa Suomeen ja Tampereelle levinnyt koronapandemia vaikutti merkittävästi joukkoliikenteen toimintaan. Maaliskuun puolivälissä alkaneet yhteiskunnan sulkemistoimenpiteet romahduttivat Tampereen seudulla, kuten muuallakin, joukkoliikenteen kysynnän muutamassa päivässä noin 30 prosenttiin normaalista kysynnästä. Tämän johdosta palvelutarjontaan tehtiin liikennöitsijöiden kanssa neuvotellen mahdolliset supistamistoimet kevään ja kesän liikenteeseen. Joukkoliikennepalvelu pidettiin kuitenkin ajallisesti ja maantieteellisesti kattavana ja ruuhka-aikaankin mahdollisimman väljänä, joten tarjonnan vähenemä oli parin prosentin luokkaa kokonaissuoritteesta.

Kesällä kysyntä elpyi jo lähelle 80 prosenttia normaalitilanteesta ja syksy liikennöitiin tasolla 65 prosenttia normaalista kysynnän tasosta. Talviliikennekauden tarjonnan käynnistymistä myöhästettiin kuukaudella ja syyskuun lopussa liikennöitiin jo lähes normaalilla talvikauden tarjonnalla.

Joukkoliikenteen lipunhintoja nostettiin 1.1. 2020 alkaen noin 4 prosenttia. Helmikuun alusta Nyssen kausiliput alkoivat kelvata myös Nysse-alueen lähi- ja kaukoliikenteen junissa osana junapilottia. Raitiotien rakentamistyöt etenivät sujuvasti ja osan 1 rakennustyöt valmistuivat pääosin vuoden 2020 loppuun mennessä.

Kaupunginvaltuuston asettamana sitovana tavoitteena oli kasvattaa joukkoliikenteen matkustajamäärää 3 prosenttia vuonna 2020. Joukkoliikenteen matkustajamäärät vähenivät koronapandemiasta johtuen vuonna 2020 noin 34 prosenttia.

Palveluryhmän talous

Toimintatuotot toteutuivat noin 5,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina, mutta toteutuivat 5,6 milj. euroa alkuperäistä talousarviota pienempinä. Koronapandemian vuoksi lipputulot alittuivat 14,2 milj. eurolla. Alkuperäiseen talousarvioon nähden saadut valtiontuet ylittyivät 8,7 milj. euroa, sillä saatu valtiontuki koronapandemian aiheuttamiin lipputulomenetyksiin oli 7,6 milj. euroa ja myös muut saadut valtiontuet kasvoivat.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi lokakuussa (Kv 19.10.2020 § 132) talousarviomuutoksina koronapandemian aiheuttamia käyttötalousmuutoksia, josta myyntitulojen vähennyksiä 16,2 milj. euroa, tukien ja avustusten lisäyksiä 5,2 milj. euroa sekä toimintamenojen vähennyksiä 3,4 milj. euroa.

Toimintakulut (sisältäen palveluryhmään kohdistuvat palvelualueen tukipalvelujen vyörytysosuudet) toteutuivat noin 0,5 milj. eurolla vuosisuunnitelmaa pienempinä ja toteutuivat 3,9 milj. euroa alkuperäistä talousarviota pienempinä. Kulujen alitus aiheutui pääosin koronapandemian johdosta tehdyistä palvelutarjonnan leikkauksista ja kustannustason ennakoitua vähäisemmästä noususta.

Toimintakate oli -17,8 milj. euroa sisältäen sekä palvelukokonaisuuden että tilaajan toiminnan kustannukset ilman palvelualueen tukipalvelujen vyörytysosuuksia. Toimintakate toteutui 6,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintakate toteutui 1,6 milj. euroa talousarviota huonompana. Toimintakate kertoo Tampereen kaupungin osuuden seudullisen joukkoliikenteen järjestämiskustannuksista. Muiden kuntien maksuosuudet olivat yhteensä 6,1 milj. euroa. Valtiontukea toteutui noin 11,6 milj. euroa ja Kelan koulumatkatukea noin 1,1 milj. euroa.

Toimintakate oli -18,1 milj. euroa sisältäen myös palveluryhmään kohdistuvat palvelualueen tukipalvelujen vyörytysosuudet.

Joukkoliikenteen bruttoinvestoinnit toteutuivat 0,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa alhaisempina johtuen käynnissä olevan lippu- ja maksujärjestelmän uudistuksen investointimenon alituksesta. Joukkoliikennelautakunnan nettoinvestoinnit toteutuivat 1,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa alhaisempina johtuen lippu-, maksatus- ja infojärjestelmään saadusta 0,9 milj. euron rahoitusosuudesta, jota ei oltu huomioitu vuosisuunnitelmassa.

TILINPÄÄTÖS

TOIMINNAN TAVOITTEET 2020

Tavoite

Tyytyväisyys palveluihin on parantunut.

Toteuma - tavoite toteutui

Joukkoliikenteen asiakastyytyväisyyttä mitataan jatkuvana mittauksena haastattelemalla matkustajia. Vuonna 2020 tehtiin koronatilanteesta johtuen 8800 haastattelua. Yleisavosanaksi muodostui 4,3 mikä on parempi kuin vuonna 2019 mitattu 4,2. Vuonna 2019 tehtiin noin 14.000 haastattelua.

Tavoite

Uusia digitaalisia asiointimahdollisuuksia on otettu käyttöön

Toteuma - tavoite toteutui

Nella Nettilatauspalvelussa on otettu matkakortin tilaamisessa käyttöön Suomi.fi-valtuudet. Palvelun kautta asiakas pystyy tilaamaan matkakortin toiselle henkilölle, mikäli henkilön tiedot löytyvät tilaajan tiedoista Suomi.fi-valtuuksissa. Asiakaspalvelussa on otettu käyttöön myös koronatoimenpiteenä mobiilivuoronumerojärjestelmä. Järjestelmän avulla voi odottaa vuoroaan esim. ulkotiloissa.

Tavoite

Joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut 3 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Toteuma - tavoite ei toteutunut

Joukkoliikenteessä tehtiin vuonna 2020 yhteensä 27,2 miljoonaa matkaa. Se on noin 35 % vähemmän kuin vuonna 2019, jolloin tehtiin 41,3 miljoonaa matkaa. Matkamäärän väheneminen johtuu koronatilanteesta.

Tavoite

Talouden tasapainottamisohjelman taloudelliset tavoitteet on saavutettu.

Toteuma - tavoite ei toteutunut

Hintoja korotettiin 2.1.2020 alkaen yhteensä noin 4 %. Matkustajamäärät putosivat noin kolmanneksella vuodentakaisesta. Talousohjelman toimenpiteet jäivät toteutumatta koronapandemiasta johtuen.

Tavoite

Työvoimakustannukset ovat vuosisuunnitelman mukaiset

Toteuma - tavoite ei toteutunut

Työvoimakustannukset ovat toteutuneet vuosisuunnitelman mukaisena.

PALVELUKOKONAISUUDEN TALOUS (1000 EUR)

Käyttötalous (1000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	50 669	45 228	5 441	56 228	-11 000	0
Toimintakulut*	-68 724	-69 273	548	-72 673	3 400	0
Toimintakate	-18 056	-24 045	5 989	-16 445	-7 600	0

Investoinnit (1000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Investointimenot	-456	-1 000	544	-1 000	0	0
Rahoitusosuudet	885	0	885	0	0	0
Nettoinvestoinnit	429	-1 000	1 429	-1 000	0	0

SOPIJAKUNTIEN MAKSUOSUUDET (1000 EUR)

Kunta	Maksuosuus	eur/asukas
Kangasala	1 582	49,13
Lempäälä	681	28,57
Nokia	1 188	34,41
Orivesi	224	24,89
Pirkkala	916	46,19
Vesilahti	140	32,03
Ylöjärvi	1 300	38,96
Tampere	17 787	73,59

TILATTU SOPIMUSLIIKENNE

LINJAKILOMETRIT	2020	2019	2018	2017
TKL	8 635 999	9 240 428	9 171 547	9 191 699
Väinö Paunu Oy	4 363 209	5 224 538	5 029 337	4 640 233
Länsilinjat Oy	5 789 417	5 378 603	5 531 797	4 733 470
Pirkanmaan Tilausliikenne	3 246 291	2 104 705	906 287	316 303
Valkeakosken liikenne	152 993	156 042	155 813	154 444
Tarjousyhteenliittymä Väinö Paunu Oy ja Länsilinjat Oy	-	-	517 050	1 893 744
Satakunnan liikenne	-	-	14 060	302 281
Atro Vuolle	-	49 607	20 142	-
YHTEENSÄ	22 187 909	22 104 316	21 514 048	21 232 174

LINJATUNNIT	2020	2019	2018	2017
TKL	440 393	470 626	464 300	459 159
Väinö Paunu Oy	181 817	219 599	207 291	185 102
Länsilinjat Oy	231 730	214 925	223 289	182 315
Pirkanmaan Tilausliikenne	231 730	107 176	43 444	14 787
Valkeakosken liikenne	3 360	3 355	3 327	3 277
Tarjousyhteenliittymä Väinö Paunu Oy ja Länsilinjat Oy	-	-	47 560	91 998
Satakunnan liikenne	-	-	14 060	22 388
Atro Vuolle	-	2 243	931	-
YHTEENSÄ	1 025 430	1 017 924	1 004 203	959 026

AUTOPÄIVÄT	2020	2019	2018	2017
TKL	33 474	36 805	36 170	35 850
Väinö Paunu Oy	15 421	18 008	17 090	15 749
Länsilinjat Oy	18 132	16 885	17 063	14 303
Pirkanmaan Tilausliikenne	18 132	7 934	3 249	1 109
Valkeakosken liikenne	430	455	456	453
Tarjousyhteenliittymä Väinö Paunu Oy ja Länsilinjat Oy	-	-	3 163	6 080
Satakunnan liikenne	-	-	914	1 438
Atro Vuolle	-	360	142	-
YHTEENSÄ	79 521	80 447	78 247	74 982

TUNNUSLUVUT/JOUKKOLIIKENNE

MATKUSTAJAMÄÄRÄT		2020	2019	2018	2017	2016
nousijamäärä - sopimusliikenne	kpl/v	27 633 775	41 339 040	40 275 106	39 806 959	36 944 531
nousijamäärä - yhteistariffiliikenne	kpl/v	27 754 592	41 756 427	40 710 665	40 352 002	37 502 114
sopimusliikenteen osuus yhteistariffiliikenteestä	%	99,6	99	98,8	98,6	98,5
TEHOKKUUS/TALOUDELLISUUS						
joukkoliikenteen subventioaste	%	34,7	27,6 %	29,0	27,4	27,3
subventio/nousija - sopimusliikenne	€/nousu	0,86	0,45	0,47	0,42	0,44
subventio/linjakm - sopimusliikenne	€/linjakm	1,07	0,85	0,89	0,80	0,81
nousijat/linjakm - sopimusliikenne	nousu/linjakm	1,2	1,9	1,9	1,9	1,9
aikataulunopeus (linjakm/linjah)	km/h	21,6	21,7	21,4	22,1	22,3
TOIMINNAN LAAJUUS						
linjakm/asukas - sopimusliikenne	linjakm/as	55,6	56,1	55,2	57,2	54,4
nousuja/asukas - sopimusliikenne	nousu/as	69,3	104,9	103,3	107,3	101,2
nousuja/asukas - yhteistariffiliikenne	nousu/as	69,6	106,0	104,5	108,8	102,7
joukkoliikenteen subventio/asukas Tampere	€/as	73,59	59,37	62,27	57,01	58,88
joukkoliikenteen subventio/asukas koko seutu	€/as	59,72	47,56	48,92	45,59	44,23

Sopimusliikenne
tilaajan tilaama liikenne

Käyttökorvausliikenne
linjalupaliikennettä, joka noudattaa Tampereella Tampereen tariffiohjeita

Yhteistariffiliikenne
sopimusliikenne + käyttökorvausliikenne

Nousu
sisältää myös vaihtomatkat

Subventio
palvelukokonaisuuden ja tilaajayksikön toimintakate

Subventioaste
kuntien rahoitusosuus / palvelukokonaisuuden ja tilaajayksikön toimintamenoilla

LINJAKOHTAISET TILASTOT

Linja	Linjareitti	Nousut kpl/vuosi	Liikennöinti- kustannukset €/v	Lipputulot €/v (alv -10%)	Subventio/ vuosi	Subventio- prosentti
1	Vatjala - Leinola - Sorin aukio - Härmälä - Suuppa/Vaitti/Kyösti/Lentoasema	2 220 126	4 748 251	2 427 824	2 380 255	50,13
2	Rauhaniemi - Pyynikintori	674 802	1 518 857	712 189	825 806	54,37
3	Etelä-Hervanta - Keskustori - Lielähti - Lentävänniemi	3 666 355	5 527 546	4 029 356	1 567 837	28,36
4	Länsi-Hervanta - lidesranta - Sorin aukio	618 340	1 432 272	688 862	761 457	53,16
5	(TAYS -) Hervanta - Vuores - Keskustori	1 108 511	2 347 360	1 174 112	1 202 824	51,24
6	Hermia - Pyynikintori	874 987	1 753 542	908 266	867 370	49,46
8	Atala - Keskustori - Pispala - Tesoma - Haukuluoma	1 805 289	3 210 052	1 965 121	1 285 377	40,04
9	Annala - Kalevantie - Sorin aukio	929 536	1 798 895	947 664	873 897	48,58
10	Kaukajärvi - Nekala - Keskustori	841 070	1 225 778	846 998	394 224	32,16
11	Kyösti/Lahdesjärvi - Härmälä - Keskustori - Pispala - Rahola	1 190 106	2 403 028	1 237 575	1 195 732	49,76
12	Hallila - Keskustori	400 804	939 502	414 138	537 202	57,18
14	Reuhari - Ryydynpohja - Finlaysson - Pirkkahalli - Pere	524 470	1 621 421	569 225	1 072 626	66,15
15	Järvensivu - Petsamo	108 792	460 580	120 077	346 306	75,19
17	Vehmainen - Keskustori - Pispala - Tesoma - Kalkku	1 242 441	2 278 811	1 339 932	967 592	42,46
20	Hikivuori - Hervanta - Keskustori - Lamminpää	910 829	1 849 679	934 208	938 778	50,75
21	Turtola - Hatanpää - Keskustori - Lielähti - Tesoma	877 243	1 734 032	887 786	868 095	50,06
24	Hermia - Keskustori	66 448	200 588	64 759	138 356	68,98
25	Linnainmaa - Janka - Keskustori - Tahmela	900 351	1 673 101	964 168	730 015	43,63
26	Höytämö - Sarankulma - Keskustori - Pispala - Kaarila	566 707	1 389 835	596 742	810 605	58,32
27	Partola - Keskustori	77 945	194 949	79 805	117 601	60,32
28	Sorila (Ruutana) - Keskustori - Lielähti - Siivikkala	806 402	2 322 668	870 277	1 481 656	63,79
29	Risso - Linnainmaa - Keskustori - Pispala - Pitkäniemi/Kalkku	1 065 964	1 995 597	1 118 970	901 772	45,19
31	Korkinmäki - Nekala - Pyynikintori	54 972	168 294	53 068	117 347	69,73
32	TAYS - Hervantakeskus - Hatanpään sairaala	483 433	1 206 015	505 599	715 612	59,34
33	Mäyränmäki - Keskustori	53 069	147 451	54 978	94 331	63,97
35	Multsilta - Keskustori	64 870	155 263	63 240	93 980	60,53
36	Lentävänniemi - TAYS	89 638	435 987	94 921	346 559	79,49
38	Atala - Kaukajärvi - TTY	173 326	461 743	163 982	303 579	65,75
40	Tampere - Kangasala	622 074	1 761 240	820 266	963 165	54,69

Liikennöintikustannuksissa on mukana liikennöitsijälle maksettavat korvaukset.

Lipputuloissa on mukana vain asiakasmaksuista kertyvät tulot. KELAn opiskelijalippukorvauksia tai valtiontukea ei ole otettu huomioon.

Subventioon on laskettu mukaan infojärjestelmän kustannukset.

41	Kangasala - Ponsa - Orivesi	34 370	218 498	40 590	180 661	82,68
42	Kuhmoinen - Sahalahti - Tampere	202 573	1 018 358	287 803	743 386	73,00
44	Kangasala - Valkeakoski	21 044	172 574	26 410	148 338	85,96
45	Kangasala - Kangasalan as. - Vatiala	24 877	267 819	26 647	244 547	91,31
46	Perälä - Pikkola	41 747	132 247	45 714	88 199	66,69
49	Pohja - Eräjärvi - Orivesi	6 868	52 972	7 705	45 935	86,72
50	Tampere - Lempäälä - Haurala	903 834	1 930 169	1 076 235	878 255	45,50
55	Tampere/Keskustori - Lempäälä - Vesilahti - Narva	148 840	614 316	215 900	406 156	66,12
58	Sääksjärvi - Hervanta	4 182	9 400	3 504	6 014	63,98
63	Suupantori - Äijälä	8 906	78 292	9 497	69 782	89,13
65	Hermia - Hallila - Härmälä - Suupantori - Nokia	111 697	421 661	115 021	311 953	73,98
67	Linnakallio - Partola	3 300	55 045	2 977	52 176	94,79
70	Tampere - Nokian asema - Vihola/Koskenmäki - Keho	383 025	1 094 529	566 828	541 493	49,47
71	Tampere - Nokian asema - Harjuniitty	317 215	1 125 073	382 795	756 454	67,24
72	Tampere - Tervasuo	26 552	144 064	33 123	112 757	78,27
73K	Harjuniitty - Myllyhaka	102 359	257 197	111 712	148 725	57,83
77	Nokian asema - Tottijärvi	22 316	110 851	24 381	87 867	79,27
78	Nokian asema - Sarkola	10 903	119 465	12 572	108 399	90,74
79	Siuro - Linnavuori - Nokian asema - (Tampere)	77 275	366 740	97 915	273 446	74,56
80	Irjala - Keskustori - Lielähti - Soppeenmäki - Haavisto	693 224	1 454 527	811 142	661 711	45,49
81	Keskustori - Vuorentausta - Soppeenmäki - Asuntila	315 565	908 591	361 051	558 988	61,52
83	Soppeenmäki - Metsäkylä	70 360	305 777	76 513	233 116	76,24
84	Soppeenmäki - Takamaa	17 396	88 906	20 425	69 602	78,29
85	Soppeenmäki - Mutala - Kuru	144 811	854 872	206 707	658 936	77,08
86	Siivikkala - Soppeenmäki	30 258	70 825	31 231	40 486	57,16
90	Pyynikintori - Sorila - Kämenniemi- Terälahti - Kaanaa	224 925	951 131	287 364	675 751	71,05
91	Sorila - Aitoniemi	9 144	79 324	8 478	71 846	90,57
92	Sorila - Pulesjärvi - Viitapohja (- Kämenniemi) - Sorila	8 522	108 365	9 641	100 090	92,36
95	Orivesi - Tampere	-	197 375	21 272	168 146	85,19
100	Särkänniemi - Keskustori - Tampere-talo	10 880	87 119	13 352	74 865	85,93
115	Pispalanharju - Keskustori	27 596	150 811	29 505	123 207	81,70
137	Olkahinen - Takahuudin koulu	9 996	32 658	8 074	27 751	84,97
		27 046 229	60 512 764	29 647 741	31 619 211	52,25

NYSSE

03 5656 4700
Frenckellinaukio 2 B
PL 487, 33101 Tampere
joukkoliikenne@tampere.fi

nysse.fi
nella.tampere.fi
reittiopas.tampere.fi
facebook.com/nysse.fi
instagram.com/nysse.fi

